

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

Навчально-науковий інститут фізичної культури

Кафедра логопедії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІНІ інституту
фізичної культури

Михайло ЛЯННОЙ

«30» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 016 Спеціальна освіта (016.01 Логопедія)

Освітньо-професійна програма: Спеціальна освіта (Логопедія)

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною комісією
ІНІ інституту фізичної культури
«30» серпня 2024 р.

Голова

Людмила МОРОЗ, к. п. н., доцент

Суми – 2024

Розробники: Катерина ЗЕЛІНСЬКА-ЛЮБЧЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри логопедії _____

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри логопедії
Протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

Анатолій КРАВЧЕНКО, к.п.н., професор _____

ВСТУП

Виробнича практика у закладах освіти для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми 016 «Спеціальна освіта (Логопедія)» є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців-логопедів. Вона проводиться протягом 5 тижнів у III семестрі на базі закладів дошкільної або шкільної загальної або спеціальної освіти.

Зміст практики безпосередньо пов'язаний із матеріалом, що викладається на лекціях, вивчається на практичних заняттях, включається в тематику кваліфікаційних робіт другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Колективом авторів кафедри логопедії розроблено методичні рекомендації до проведення, оформлення та оцінювання вказаних видів практик.

Керівництво виробничою практикою здійснюють викладачі, що мають наукові ступені та вчені звання випускової кафедри логопедії та досвід логопедичної роботи.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Мета практики – ознайомити практикантів із специфікою діяльності освітнього закладу, умовами і способами організації освітнього процесу в логопедичних групах закладів дошкільної освіти та логопунктах при закладах загальної або спеціальної освіти; функціональними обов'язками логопеда закладів дошкільної/шкільної освіти; формувати практичні навички та уміння психолого-педагогічного і логопедичного обстеження дітей із порушеннями мовлення, проведення навчально-виховної та корекційно-розвиткової роботи з дітьми із порушеннями мовлення різного генезу.

Основними завданнями **виробничої практики** магістрантів є:

1. Поглибити і закріпити теоретичні знання, одержані при вивченні курсів: «Професійна компетентність логопеда», «Методологія і методи спеціальних психолого-педагогічних досліджень», «Психолого-педагогічний супровід осіб із ООП», «Сучасні проблеми логопедії», «Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти», «Психологія освіти» тощо.
2. Виробити навички проведення фронтальних та індивідуальних логопедичних занять (уроків) в закладах освіти.
3. Навчити планувати навчальний процес, логопедичну роботу, перспективні і поурочні плани, ведення різних видів документації логопеда в освітніх закладах.
4. Виховати критичне відношення до своєї роботи і вміння аналізувати власні заняття і заняття своїх товаришів.
5. Вчитися координувати роботу вчителя, логопеда, вихователя, батьків при вихованні та навчанні осіб з мовленнєвими порушеннями.
6. Формувати вміння виконувати функції логопеда в освітніх закладах.
7. Навчити вести роботу з виправлення порушень мовлення в умовах дистанційного навчання.
8. Виховувати повагу до професії логопеда, бажання до постійного вдосконалення своєї майстерності.

Для успішного проходження виробничої практики здобувачі повинні знати:

1. Основні нормативні документи по організації та проведенню навчально-корекційної роботи в закладах освіти.
2. Зміст навчальних програм закладу освіти.
3. Назви мовленнєвих порушень, їх прояви, симптоматику.
4. Прийоми і методи логопедичного впливу на дітей із мовленнєвими порушеннями дошкільного і шкільного віку.
5. Перелік, зміст, ведення документації вчителя-логопеда в закладі освіти.
6. Основи проведення занять (уроків) в умовах дистанційного навчання.

вміти:

1. Застосовувати знання з логопедії, анатомії, психології та педагогіки для організації та проведення корекційної роботи з дітьми, що мають мовленнєві порушення;
2. Планувати та проводити корекційну групову та індивідуальну роботу з дітьми;

3. Правильно складати конспекти занять (уроки), опанувати методами і прийомами їх проведення.
4. Виготовляти наочний матеріал до запланованих заходів;
5. Правильно, своєчасно та акуратно вести документацію вчителя-логопеда згідно вимог чинного законодавства;
6. Працювати на посаді вчителя-логопеда в закладах освіти;
7. Здійснювати зв'язок вчителя, вихователя, логопеда, батьків.
8. Проводити заняття (уроки), у тому числі в дистанційній формі.

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Виробнича практика у закладах освіти передбачає формування у здобувачів наступних фахових компетентностей:

Інтегральної компетентності: *ІК.* здатності розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Загальних компетентностей:

ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-3. Здатність працювати в команді.

ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальних компетентностей:

СК-1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (залежно від спеціалізації).

СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК-6. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів.

СК-7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

СК-8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.

СК-9. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища.

СК-10. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проекти у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-11. Здатність до виконання корекційно-освітньої діяльності з профілактики, подолання порушень мовленнєвого розвитку в освітньому, реабілітаційному процесі незалежно від типу закладу і форми організації освітньої діяльності.

СК-12. Здатність розробляти, адаптувати та впроваджувати освітні програми та навчальні матеріали, які забезпечують індивідуальний та диференційований підхід щодо осіб із мовленнєвими порушеннями та осіб з особливими освітніми потребами незалежно від їх етіології і патогенезу.

СК-13 Здатність створювати сприятливі передумови та налаштовувати осіб із мовленнєвими порушеннями на процеси: навчання, виховання, розвитку, корекції, реабілітації, абілітації.

СК-14. Здатність здійснювати логопедичний супровід осіб із мовленнєвими порушеннями.

Проходження виробничої практики за профілем майбутньої професії у освітніх закладах передбачає формування в здобувачів наступних **результатів навчання:**

РН 1. Здійснювати аналіз еволюційних процесів у сфері освіти осіб з особливими освітніми потребами, обґрунтовувати власне бачення шляхів розв'язання наявних проблем.

РН 2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

РН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.

РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

РН 8. Приймати ефективні рішення з питань спеціальної та інклюзивної освіти, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати їх розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, зокрема, вимоги споживачів; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

РН 10. Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

РН 11. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері спеціальної та інклюзивної освіти та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

РН 12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

РН 13. Розробляти та реалізовувати заходи зі створення безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, забезпечувати його якість та ефективність освітнього процесу з урахуванням особливих освітніх потреб, можливостей та здібностей дітей.

РН 14. Створювати та реалізовувати наукові розробки та/або освітні проекти, спрямовані на підвищення якості організації освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами.

РН 15. Проводити необхідні діагностичні засоби для визначення особливостей мовленнєвого розвитку (зокрема мовленнєвої патології) у дітей та дорослих, планувати корекційно-логопедичний процес та прогнозувати його результативність.

РН 16. Застосовувати методикау логопедичної роботи відповідно до етіології та патогенезу мовленнєвих порушень, вікових та індивідуальних особливостей суб'єкта корекції чи реабілітації.

РН 17. Впроваджувати в професійну діяльність методики та педагогічні технології навчання, виховання, супроводу та реабілітації осіб із мовленнєвими порушеннями.

РН 18. Впроваджувати освітні програми та навчальні матеріали з метою забезпечення індивідуального та диференційованого підходу щодо осіб із мовленнєвими та психофізичними порушеннями.

ЗМІСТ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Виробнича практика за профілем майбутньої професії у освітніх закладах триває протягом 5 тижнів на II курсі в III семестрі.

Тривалість робочого дня становить 6 годин відповідно до індивідуального плану.
Вихідні: субота, неділя.

Програма курсу розрахована на 240 годин.

Форма контролю:

1. Звітна документація.
2. Залік.

Зміст діяльності здобувачів-практикантів

1-й тиждень	На початку практики проводиться установча конференція, на якій студенти ознайомлюються із загальним планом практики, вимогами до її проведення, розподіляються за відповідними закладами та закріплюються за методистами з фаху. Студенти вивчають контингент дітей із мовленнєвими порушеннями, їх особові справи, документацію вчителя-логопеда, обладнання логопедичного кабінету. Спостерігають за організацією та проведенням навчально-корекційної роботи, готуються до проведення самостійних занять (уроків), ведуть щоденник.
2-й тиждень	Студенти проводять обстеження дітей із мовленнєвими порушеннями, складають плани роботи із дітьми на час практики, відвідують заняття (уроки) вчителя-логопеда, допомагають у підготовці до занять (уроків) приймають участь в аналізі занять, ведуть щоденник.
3-й тиждень	Студенти готують та проводять пробні фронтальні та індивідуальні заняття (уроки), підбирають матеріали до контрольних занять (уроків), виготовляють наочність, збирають матеріали до звітування, ведуть щоденник.
4-й тиждень	Студенти готують та проводять пробні та контрольні фронтальні та індивідуальні заняття (уроки), виготовляють наочний матеріал, збирають матеріал до звітування, ведуть щоденник, проводять консультування батьків.
5-й тиждень	Робота студента на посаді вчителя-логопеда. Оформлення звітної документації, підготовка до підсумкової конференції. Проведення підсумкової конференції, звітування студентів, складання заліку з практики.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на керівництво СумДПУ імені А. С. Макаренка: ректора та першого проректора.

Загальну організацію, проведення і контроль практики забезпечує відділ практики СумДПУ імені А. С. Макаренка та кафедра логопедії Навчально-наукового інституту фізичної культури.

Методичне керівництво практикою здійснюють керівник практики, методисти з фаху, які безпосередньо працюють на місцях проведення логопедичної практики.

Обов'язки керівника практики:

1. Забезпечує організацію і проведення виробничої логопедичної практики.
2. Складає програму практики, визначає бази практики, домовляється з адміністрацією баз спільно з відділом практики.

3. Забезпечує розподіл методистів з фаху.
4. Розподіляє студентів на групи по базах.
5. Готує матеріали для проекту наказу з практики.
6. Організовує і проводить установчі та підсумкові конференції.
7. Здійснює контроль за проведенням практики.
8. Збирає звітну документацію студентів та звіти методистів з фаху.
9. Разом із методистами з фаху приймає залік з практики.
10. Подає відділу практики письмовий звіт.

Обов'язки методиста з фаху:

1. Бере участь в установчій та підсумковій конференціях.
2. Проводить групову та індивідуальну методичну роботу із студентами (колективне відвідування та обговорення логопедичних та корекційно-розвиткових занять (уроки), позакласних заходів, колективні та індивідуальні консультації, підготовка наочності).
3. Забезпечує контроль за проходженням практики студентів своєї групи (за допомогою старости групи) та відмічає це в листку відвідування студентами практики.
4. Оцінює роботу студентів у відповідній установі і виставляє оцінку в атестаційний лист в графі «оцінка за проходження практики».
5. Разом із керівником практики приймає залік з практики.
6. Подає відповідальному методисту письмовий звіт за підсумками практики.

Права та обов'язки здобувачів-практикантів

Здобувачі-практиканти зобов'язані:

- виконувати всі види діяльності, передбачені навчальними програмами з основних теоретичних та фахових дисциплін із спеціальності;
- виконувати вимоги методистів з фаху, керівника практики, підпорядковуватись правилам внутрішнього розпорядку освітніх закладів, дотримуватись професійної етики, конфіденційності, субординації, норм поведінки та відповідної форми одягу;
- своєчасно і охайно готувати належну документацію та подавати її на перевірку і затвердження методистам з фаху та керівнику практики.

Здобувачі-практиканти мають право:

- отримувати консультації у методистів з фаху, керівника практики, завідуючого фахової кафедри;
- обирати теми виступів чи рефератів, наочності для представлення їх на групових заняттях (уроках) під час проходження практики та на підсумковій конференції.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Таблиця 1.

Система оцінювання практичної діяльності студентів

Кількість балів			Зміст
Поточний контроль	Звітна документація, Звіт з проходження виробничої практики	Підсумковий контроль	
70	30	100	<p>Поточний контроль здійснюється на основі характеристики практиканта, оцінки в атестаційному листі за роботу на базі практики, перевірки проведення контрольних занять.</p> <p>Звітна документація з виробничої практики має бути оформлена згідно вимог та здана керівнику практики у термін до 10 днів після завершення практики.</p> <p>Звіт з проходження виробничої практики: презентація, стінгазета, альбоми, фотостенди тощо.</p>

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ТА ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Підсумки практики підводяться на звітній конференції, яку проводять завідувач випускової кафедри, керівник практики, методисти з фаху за участю магістрантів, членів кафедри, представників директорату тощо.

Виступи практикантів і керівника практики на підсумковій конференції є обов'язковими.

Практикант подає керівнику практики таку документацію з виробничої практики за профілем майбутньої професії (не пізніше ніж за 10 днів після завершення практики):

1. Атестаційний лист.
2. Характеристика на роботу студента, складена методистом з фаху і завірена печаткою, підписом керівника закладу.
3. Звіт студента про логопедичну практику.
4. Конспекти контрольних, 2 фронтальних, 2 індивідуальних занять/уроків (один з повною наочністю).
5. Щоденник виробничої практики за профілем майбутньої професії у освітніх закладах:
 - 6.1. Характеристика бази практики.
 - 6.2. Індивідуальний план роботи студента, завірений методистом з фаху.
 - 6.3. Графік проведення пробних і контрольних занять, завірений методистом з фаху.
 - 6.4. Список дітей із мовленнєвими порушеннями з діагнозами без вказання прізвища дитини (наприклад, Володимир З.).
 - 6.5. Мовленнєві картки двох дітей із різними діагнозами (без вказування прізвищ).
 - 6.6. Розклад логопедичних занять (уроків).
 - 6.7. Журнал відвідувань дітей.
 - 6.8. Річний план логопеда.
 - 6.9. Перспективний план корекційної роботи з дітьми згідно діагнозу.
 - 6.10. Щоденний план роботи логопеда.
 - 6.11. Облік консультацій логопеда (надати матеріали 2 консультацій).
 - 6.12. Матеріали заходу по роботі з батьками та іншими спеціалістами бази практики (вихователями, психологами, учителями та ін.).

У підсумковій оцінці за виробничу практику враховується ступінь ефективності проведеної студентом корекційно-навчальної, педагогічної діяльності, його відношення до професії вчителя-логопеда, до дітей із порушеннями мовлення, якість звітної документації.

На конференції оголошуються оцінки за виробничу практику за профілем майбутньої діяльності магістрантів у формі заліку.

Загальна оцінка за підсумком керівника практики заноситься до залікової книжки студента і заліково-екзаменаційної відомості.

Звіт керівника практики за проходження практики подається у навчальний відділ (відділ практики) і зберігається в архіві університету. Звітна документація студентів зберігається керівником практики на кафедрі (3 роки) після закінчення студентами університету.

Протягом десяти днів після закінчення практики до директорату Навчально-наукового інституту фізичної культури подається відомість, а в навчальну частину університету – звіт практики.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Під час проходження виробничої практики у закладах освіти її учасники повинні ознайомитися з базою практики, контингентом дітей із мовленнєвими порушеннями, що відвідують освітній заклад, логопедичною документацією та обладнанням кабінету.

За час проходження виробничої практики здобувачі мають готувати та проводити пробні та контрольні індивідуальні та фронтальні логопедичні заняття (уроки), самостійно виготовляти наочність до занять, допомагати вчителю-логопеду у оформленні документації.

Практиканти мають щоденно відвідувати базу практики та перебувати у закладі 6 годин, виконуючи всі види діяльності, які передбачено проводити вчителю-логопеду.

Практиканти мають готувати та проводити заходи з консультування батьків та

здійснювати співпрацю між різними фахівцями закладу, що працюють із контингентом дітей із мовленнєвими порушеннями.

По закінченню практики здобувачі мають вчасно оформити та здати звітну документацію, підготувати звіт з практики у вигляді стінгазети, або презентації, на яких має бути візуально висвітлена інформація про особливості проходження виробничої практики.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Оцінка «відмінно» (90-100 балів):

- практикант отримав відмінну характеристику з бази проходження практики та високу оцінку методистами бази практики за роботу в освітньому закладі;
- відкриті контрольні заняття (уроки) було проведено на високому методичному рівні, під час підготовки до заняття (уроку) практикант проявив самостійність та вміння творчо готуватися до нього з урахуванням новітніх досягнень педагогічної та спеціальної науки (логопедії), практикант з власною ініціативою виготовив навчальні приладдя та вміло використовував їх на занятті (уроці), а також достатньо застосував технічні засоби навчання;
- здобувач вчасно здав та якісно і правильно оформив звітну документацію;
- практикант якісно підготував та бездоганно представив звіт із проходження виробничої практики на звітній конференції.
- мовлення практиканта бездоганне.
- реалізовані мета та завдання виробничої практики.

Оцінка «добре» (74-89 балів):

- практикант отримав гарну характеристику з бази проходження практики та високу оцінку методистами бази практики за роботу в освітньому закладі;
- відкриті контрольні заняття (уроки) було проведено на достатньому методичному рівні, при підготовці до заняття (уроку) практикант використовував незначну допомогу методиста або вчителя-логопеда, практикант виготовив навчальні приладдя та доцільно використовував їх на занятті (уроці), а також достатньо застосував технічні засоби навчання;
- здобувач вчасно здав та досить якісно та правильно оформив звітну документацію;
- практикант на достатньому рівні підготував та бездоганно представив звіт із проходження виробничої практики на звітній конференції.
- мовлення практиканта бездоганне.
- мета та завдання виробничої практики реалізовані на достатньому рівні.

Оцінка «задовільно» (60-73 бали):

- практикант отримав позитивну характеристику з бази проходження практики та позитивну оцінку методистами бази практики за роботу за в освітньому закладі;
- відкриті контрольні заняття (уроки) було проведено на середньому методичному рівні, при підготовці до заняття (уроку) практикант використовував начну допомогу методиста або вчителя-логопеда, практикант виготовив навчальні приладдя але недоцільно використовував їх на занятті (уроці), застосував технічні засоби навчання;
- здобувач вчасно здав та в основному правильно оформив звітну документацію;
- практикант підготував та представив звіт із проходження виробничої практики на звітній конференції.
- мовлення практиканта недостатньо правильне, в методиці проведення заняття (уроку) допущені помилки, які позначилися на якості засвоєння матеріалу дітьми.
- мета та завдання виробничої практики реалізовані не повною мірою рівні.

Оцінка «незадовільно» (0-59 балів):

- практикант отримав негативну характеристику з бази проходження практики та негативну оцінку методистами бази практики за роботу за в освітньому закладі, або не представив відповідні документи.
- під час проведення заняття (уроку) практикант допускає грубі методичні помилки, результатом яких є низька якість засвоєння знань дітьми і низький рівень корекції порушень мовлення. На занятті (уроці) не досягнуті поставлені завдання і зокрема із корекції порушень

мовлення. Магістрант недостатньо володіє технічними засобами, що необхідні для проведення дистанційної роботи. Або ж практикант не відвідує базу проходження практики.

– документацію з педпрактики оформлює несвоєчасно та з помилками, або не оформлює документацію зовсім.

– мета та завдання виробничої практики не реалізовані.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Богуш А., Маліновська Н. Методика розвитку мовлення і навчання рідної мови дітей раннього і дошкільного віку: підручник для студентів педагогічних коледжів (спеціальності 012 Дошкільна освіта). Київ: Видавничий Дім «Слово», 2020. 380 с.
2. Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах: підручник; за ред. А.М. Богуш. Вид. 2-ге, доповнене. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2015. 704 с.
3. Богуш А.М. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років: монографія. 2-е видання. Київ: Слово, 2010. 374 с.
4. Гінжелюк О.В., Дідусенко О.В., Федорович Л.О. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [р], [р'] у дітей дошкільного віку. Запоріжжя : ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2008. 152 с.
5. Горопашна Ю.М., Литвиненко Т.І., Федорович Л.О. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [к], [г], [х], [г] дітей дошкільного віку. Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2008. 204 с.
6. Дефектологічний словник: навчальний посібник / за ред. В.І. Бондаря, В.М.Синьова. Київ: «МП Леся», 2011. 528 с.
7. Деференціальна діагностика мовленнєвих порушень: Методичні рекомендації з курсу «Логопедія». Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2007. 67 с.
8. Діагностика мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку: Стимульний матеріал / укладач К.Л. Крутії. Запоріжжя: ТОВ ЛПКС ЛТД, 2008. 36 арк.
9. Дорошенко С.О., Кацька І.В., Федорович Л.О. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [л], [л'] дітей дошкільного віку. Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2008. 152 с.
10. Зелінська-Любченко К. О. Аналіз сучасних досліджень патогенезу алалії. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія : зб. наук. пр. К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. С 22-26.
11. Зелінська-Любченко К. О. Корекційно-логопедична робота з розвитку мовлення в дітей дошкільного віку із моторною алалією. Науково-методичний журнал Логопедія НПУ імені М.П. Драгоманова. 2017. №10. С. 8–14.
12. Зелінська-Любченко К. О. Проблема подолання моторної алалії у дітей в умовах закладу освіти. Особлива дитина: навчання та виховання : науковий, навчальний, інформаційний журнал. Київ : «Педагогічна преса», 2018. № 1 С. 55-63.
13. Іванюк Я.Ю., Пістряк А.Л., Федорович Л.О. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [т], [т'], [д], [д'] [н], [н'] дітей дошкільного віку. Запоріжжя : ТОВ „ЛПКС” ЛТД, 2009. 244 с.
14. К. Зелінська-Любченко, Л. Мороз. Особливості практичної підготовки студентів-логопедів Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка в медичних закладах та інклюзивно-ресурсних центрах// Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць: вип. 18 / за ред. В. М. Синьова, О. В. Гаврилова – Какм'янець-Подільський: ПП Медобори 2006, 2022. С. 74-82. Редим доступу: <https://aqce.com.ua/vipusk-n18-2021/k-zelinska-ljubchenko-l-moroz-osoblivosti-praktichnoi-pidgotovki-studentiv-logopediv.html>
15. Ласточкіна О. В. Використання комп'ютерних технологій у професійній діяльності логопеда. Актуальні питання корекційної освіти. Педагогічні науки. 2018. Вип. 12. С. 169-178. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2018_12_18
16. Ласточкіна О. В., Литвиненко В. А. Особливості навчальної практики студентів логопедів Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. Актуальні

питання корекційної освіти. Педагогічні науки. 2020. Вип. 16(1). С. 153-163. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2020_16%281%29__16

17. Ласточкіна О. В., Лянна О. В., Литвиненко В. А. Сучасні напрями роботи з сім'єю, що виховує дитину з порушеннями мовлення. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки. 2019. № 3. С. 144-149. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2019_3_26

18. Ласточкіна О. В. Сучасні програмові розробки, що використовуються на різних етапах логопедичного впливу. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія : Педагогіка і психологія. 2019. № 2. С. 138–145. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vduer_2019_2_18

19. Ласточкіна О. Діагностика зв'язного мовлення у дітей з тяжкими порушеннями мовлення засобами пізнавальних завдань. Особлива дитина: навчання і виховання. 2016. № 1. С. 47-53. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DLog_2016_1_7

20. Мазур Н.В., Романенко В.М., Федорович Л.О. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [с], [с'], [з], [з'], [ц], [ц'], [дз], [дз'] дітей дошкільного віку. Запоріжжя: ТОВ «ЛПІС» ЛТД, 2008. 152 с.

21. Мозгова Т.І. Діагностика порушень читання: консультація логопеда. Початкове навчання і виховання. 2008. №14. С. 28-31.

22. Олефір О.І., Патинка А.В., Федорович Л.О. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [ш], [ж], [ч], [дж] та звукосполучення [шч] дітей дошкільного віку. Запоріжжя: ТОВ «ЛПІС» ЛТД, 2008. 228 с.

23. Організація літнього оздоровлення й відпочинку дітей з обмеженими психічними і фізичними можливостями. Навчально-методичний посібник / укладачі: І.М. Омельченко, Л.О. Федорович. ПДПУ імені В.Г. Короленка, 2007. 262 с.

24. Рібцун Ю. В. Професійний довідник логопеда дошкільного навчального закладу. Харків: Вид. група «Основа», 2013. 239.

25. Рібцун Ю.В. Корекційно-розвивальна та навчально-виховна робота з дітьми з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення: навч.-метод. посіб. Київ: «Педагогічна думка», 2014. 238 с.

26. Стахова Л.Л., Зелінська-Любченко К.О. Організація психолого-педагогічної роботи в науково-практичному центрі кафедри логопедії Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка // Науково-практичний журнал «Корекційна педагогіка. Вісник Української асоціації корекційних педагогів». №1. 2018. С. 24-27.

27. Тарасун В. В. Основи теорії і практики логодидактики: підручник для вищих навчальних закладів. Київ: «Каравела», 2017. 316 с.

28. Тарасун В.В. Логодидактика. Київ: Вид-во НПУ ім. П.М. Драгоманова, 2004. 348 с.

29. Тарасун В.В. Морфофункціональна готовність дітей з особливостями у розвитку до шкільного навчання: діагностика і формування (нейропсихологічний супровід). Монографія. Київ: Вид. НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2008. 310 с.

30. Федорович Л.О., Пишалка Я.О. Конспекти логоритмічних занять із дітьми дошкільного віку з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення. Запоріжжя: ТОВ „ЛПІС” ЛТД, 2009. – 288 с.

31. Федорович Л.О. Логопедичний альбом Запоріжжя: ЛПІС 37 ЛТД, 2014. 144 с.

32. Федорович Л.О. Постановка звуків у вимові дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Методичні рекомендації для логопедів шкіл і дитячих садків, учителів і вихователів спеціальних загальноосвітніх закладів. Кременчук: Християнська Зоря, 2007. 60 с.

33. Федорович Л.О. Формування правильної вимови у дітей дошкільного і молодшого шкільного віку, Методичні рекомендації та дидактичний матеріал. Кременчук : Християнська Зоря, 2004. 346 с.

34. Шеремет М.К. Логопедія: підручник, третє видання, перероблене та доповнене. За ред. М.К.Шеремет. Київ: Слово, 2014. 672 с.

Додатки

(Звітна документація)

**Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка
кафедра логопедії**

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

з виробничої практики у закладах освіти
здобувача/ки другого (магістерського) рівня вищої освіти
967 групи

Навчально-наукового
інституту фізичної культури
СумДПУ імені А. С. Макаренка
Івни ПЕТРЕНКО

Освітньої програми:
016 Спеціальна освіта (Логопедія)

Керівник практики:

Методист з фаху:

1. Зміст папки

1. Атестаційний лист.
2. Характеристика на роботу студента, складена методистом з фаху і завірена печаткою, підписом керівника закладу.
3. Звіт студента про виробничу практику у освітньому закладі.
4. Конспекти контрольних, 2 фронтальних, 2 індивідуальних занять/уроків (один з повною наочністю).
5. Аналіз одного із занять (уроків).
6. Щоденник виробничої практики за профілем майбутньої професії.
 - 6.1. Характеристика бази практики.
 - 6.2. Індивідуальний план роботи студента, завірений методистом з фаху.
 - 6.3. Графік проведення пробних і контрольних занять (уроків), завірений методистом з фаху.
 - 6.4. Список дітей із мовленнєвими порушеннями з діагнозами без вказання прізвища дитини (наприклад, Володимир З.).
 - 6.5. Мовленнєві картки двох дітей із різними діагнозами (без вказування прізвищ).
 - 6.6. Розклад логопедичних занять (уроків).
 - 6.7. Журнал відвідувань дітей.
 - 6.8. Річний план логопеда.
 - 6.9. Перспективний план корекційної роботи з дітьми згідно діагнозу.
 - 6.10. Щоденний план роботи логопеда.
 - 6.11. Облік консультацій логопеда (надати матеріали 2 консультацій).
 - 6.12. Матеріали заходу по роботі з батьками та іншими спеціалістами бази практики (вихователями, психологами, учителями та ін.).

Атестаційний лист

Результатів виробничої практики у закладах освіти

студента (ки) _____ групи

(прізвище, ім'я, по-батькові)

№	Дата проходження Практики, звітування	База проходження практики	Оцінка	Методист з фаху	Підпис
1					
	Звітна документація				
2		Залік			

ХАРАКТЕРИСТИКА

Здобувача/ки-практиканта/ки
другого (магістерського) рівня вищої освіти
_____ групи

Навчально-наукового
інституту фізичної культури
освітньої програми Спеціальна освіта (Логопедія)
Інні ПЕТРЕНКО

1. Текст, який містить такі відомості:

- база практики, термін проходження практики, посада, на якій працював студент/ка-практикант/ка;

- зміст і ефективність проведеної навчальної, корекційної, виховної роботи з дітьми (кількість, види занять різного спрямування, обстеження мовлення дітей, встановлення мовленнєвих діагнозів, використання загальнодидактичних і спеціальних методів з подолання порушень мовлення, здійснення індивідуального та диференційованого підходу в роботі з дітьми, результативність логопедичної роботи з подолання порушень мовлення, виготовлення і використання наочних та інших засобів навчання, ведення і оформлення документації логопеда, організація та проведення режимних моментів, педагогічна майстерність, творчий підхід та інше).

- моральні якості студента/ки (загальний рівень розвитку, відношення до виконання своїх обов'язків, культура мовлення, педагогічний такт, ставлення до роботи, як до майбутньої спеціальності та інше.).

- участь у педагогічному та громадському житті освітнього закладу, робота з різними спеціалістами та батьками.

- висновки щодо теоретичної та професійної підготовленості студента/ки-практиканта/ки, його/її практичних умінь, готовність до педагогічної та логокорекційної діяльності з подолання мовленнєвих порушень у дітей.

2. Підпис керівника закладу, логопеда.

3. Кругла печатка, штамп закладу (в лівому верхньому куті), або ж друк на фірмовому бланку закладу.

Характеристика оформляється на стандартному аркуші паперу в одному примірнику українською мовою друкованим текстом (шрифт 14pt , інтервал 1,5, формат WINDOWS/WORD).

3. Звіт студента про виробничу практику у освітньому закладі.

(Схема звіту студента-практиканта)

ЗВІТ

по практиці студента _____

групи _____

інституту _____

Освітній заклад _____

у період з _____ по _____

1. Виконання плану практики. Які відхилення від плану мали місце, з якої причини, що зроблено поза планом, особливості практики.

2. Кількість проведених занять (уроків). Які заняття (уроки) проходили більш вдало, які викликали труднощі, чому?

3. Які основні дидактичні і логопедичні завдання розв'язувалися під час практики? Які одержані результати?

4. Як враховувався та використовувався передовий досвід роботи, новітні технології. Навести конкретні приклади. Чи одержали ви задоволення від цієї роботи, які виникли труднощі?

5. Які корекційні завдання з мовлення розв'язувалися під час практики?

6. Як реалізовувався на практиці індивідуальний та диференційований підхід до дітей?

7. Які виховні завдання розв'язувалися у ході практики? Які форми були включені в систему виховної роботи з даним дитячим колективом щодо їх рішення?

8. Яких професійних вмінь та навичок ви набули під час практики?

9. Загальні висновки. Значення практики у вашому фаховому становленні як вчителя-логопеда. Ваші пропозиції щодо удосконалення змісту та організації практики.

4. Конспекти контрольних, 2 фронтальних, 2 індивідуальних занять/уроків (один з повною наочністю).

5. Аналіз одного із занять (уроку).

1. Матеріал заняття (уроку)

- відповідність теми вимогам навчальної програми,
- зв'язок теми /дидактичний та логічний/ з попередніми та наступними заняттями (уроками),
 - оцінка змісту навчального матеріалу з точки зору корекційно-розвивальних завдань,
 - доступність матеріалу з точки зору:
 - змісту,
 - обсягу,
 - пізнавальних і мовленнєвих можливостей дітей,
 - оцінка ілюстративного матеріалу, що використовувався на занятті (уроці) як додатковий засіб навчання, розвитку та корекції мовлення.

2. Обладнання

- наявність та підготовленість обладнання до початку заняття (уроку),
- раціональність вибору обладнання для даного заняття (уроку), його відповідність меті та особливостям розвитку дітей із мовленнєвими порушеннями,
 - доцільність використання ТЗН на даному занятті (уроці),
 - помірність у використанні наочних посібників та дидактичного матеріалу.

3. Структура заняття (уроку)

- доцільність використання кожного етапу,
- співвідношення та виправданість кожного етапу. Забезпечення органічного зв'язку між ними та підпорядкованість дидактичним корекційно-розвивальним та виховним завданням уроку.

4. Корекційно-виховна робота на занятті (уроці)

- доцільність прийомів, спрямованих на підсилення мотивації подолання порушень мовлення,
 - ефективність використання різних методів із засобів навчання, корекції подолання порушень мовлення,
 - корекційно-розвивальна спрямованість методів навчання та виховання, оцінка використання цих методів,
 - можливість мовленнєвої активізації дітей. Продуктивність спонукання до мовленнєвої діяльності. Необхідність контролю за мовленням дітей, виправлення помилок.
 - Результативність здійснення індивідуального та диференційованого підходу до дітей на занятті (уроці).

1. Підготовленість до заняття (уроку)

- Знання матеріалу заняття (уроку), вміння використовувати різноманітні методи та прийоми роботи. Використання нової наукової загально-педагогічної та спеціальної літератури,
 - Здатність враховувати психофізичні особливості дітей. Уміння використовувати в ході заняття (уроку) заохочення та догану у відповідності з індивідуальними якостями дітей,
 - Характер мовлення вчителя /виразність, точність/.

6. Щоденник виробничої практики за профілем майбутньої професії.

Сумський державний педагогічний університет

імені А. С. Макаренка

кафедра логопедії

Щоденник

з виробничої практики у освітніх закладах
здобувача/ки другого (магістерського) рівня вищої освіти

967 групи

Навчально-наукового
інституту фізичної культури
СумДПУ імені А. С. Макаренка

Інні ПЕТРЕНКО

Освітньої програми:
016 Спеціальна освіта (Логопедія)

Керівник практики:

Методист з фаху:

6.1. Характеристика бази виробничої практики за профілем майбутньої професії у освітніх закладах

1. Назва навчальної бази _____

2. Поштова адреса _____

3. Керівник навчальної бази _____

4. Методист з фаху _____

5. Термін проходження практики _____

6.2. Індивідуальний план роботи студента

№ з/п	Термін Виконання	Вид заходу, тема	Відмітка про виконання

6.3. Графік проведення пробних і контрольних занять

№ з/п	Дата	Вид заходу, тема	Оцінка та підпис методиста

6.4. Список дітей із мовленнєвими порушеннями з діагнозами без вказання прізвища дитини (наприклад, Володимир З.).

**6.5. Мовленнєві картки двох дітей із різними діагнозами
(без вказування прізвищ)**

6.6. Розклад логопедичних занять (уроків).

6.7. Журнал відвідувань дітей

6.8. Річний план логопеда

6.9. Перспективний план корекційної роботи з дітьми згідно діагнозу

6.10. Щоденний план роботи логопеда

6.11. Облік консультацій логопеда (матеріали 2 консультацій)

6.12. Матеріали заходу по роботі з батьками та іншими спеціалістами бази практики (вихователями, психологами, учителями та ін.).